

สวนพฤกษศาสตร์ 5-योग

มะค่าแต้

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Sindora siamensis</i> Teijsm. ex Miq var. <i>siamensis</i>
ชื่อวงศ์	FABACEAE
ชื่ออื่น ๆ	กรอกก้อส (เขมร-พระตะบอง); กอกก้อ (ชาวบน-นครราชสีมา); ก่อเก้ายะ, ก้าเกาะ (เขมร-สุรินทร์); แต้ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ); มะค่าแต้ (ทั่วไป); มะค่าหนาม (ภาคกลาง, ภาคเหนือ); มะค่าหยุม (ภาคเหนือ)
ชื่อสามัญ	-
ลักษณะทั่วไป	ไม้ต้น สูงได้ถึง 15 ม. มีขนสั้นนุ่มตามกิ่งอ่อน แผ่นใบด้านล่างและช่อดอก ใบประกอบ ปลายคู่ ก้านใบประกอบยาว 2-4 ซม. ใบย่อยมี 3-4 คู่ รูปรี ยาว 6-15 ซม. ปลายกลม เว้าตื้น ๆ แผ่นใบด้านบนมีขนสาก มักมีต่อมใกล้ขอบใบด้านล่างด้านหนึ่ง ก้านใบย่อยยาวประมาณ 5 มม. ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ยาว 10-25 ซม. ใบประดับรูปไข่ ยาว 3-6 มม. ติดทน ใบประดับย่อยขนาดเล็กติดได้กึ่งกลางก้านดอก ก้านดอกยาว 2-4 มม. กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ รูปเรือ 1 กลีบ รูปใบหอก 3 กลีบ ยาวประมาณ 7 มม. มีตุ่มกระจาย ปลายกลีบมีหนามเล็ก ๆ กลีบดอกมีกลีบเดียว สีเหลืองอมแดง ยาวเท่า ๆ กลีบเลี้ยง เกสรเพศผู้ 10 อัน 9 อันเชื่อมติดกันที่โคนเป็นแผ่น 2 อันด้านบนยาว 1.5-2 ซม. 7 อันขนาดเล็ก รังไข่มีก้านสั้น มีขนหยาบและหนามเล็ก ๆ ก้านเกสรเพศเมียโค้ง ยอดเกสรเป็นตุ่ม ฝักแห้งแตกแบนคล้ายรูปไข่ ยาว 4.5-10 ซม. ปลายมีจะงอย ยาว 5-7 มม. ผิวมีหนามกระจาย มี 1-3 เมล็ด เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5-2 ซม. ขั้วเมล็ดมีเยื่อหุ้มหนา
นิเวศวิทยา	พบที่ภูมิภาคอินโดจีนและคาบสมุทรมลายู ในไทยพบทุกภาค ขึ้นตามป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และป่าชายหาด ความสูงไม่เกิน 300 เมตร
ประโยชน์	ฝักและเปลือกให้น้ำฝาดสำหรับพอกหนัง